

WOO-III.410.414.2020.MM.2

**Pani Joanna Witkowska
Pełnomocnik
Burmistrza Borku Wlkp.**

Terra Projekt S.C.
ul. Zamkowa 4a/1
62-070 Dąbrówka

Dotyczy: projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Borek Wlkp. na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028”.

Pismem z 07.08.2020 r. (data wpływu: 07.08.2020 r.) Burmistrz Borku Wlkp. reprezentowany przez Panią Joannę Witkowską na podstawie art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r. poz. 283, z późn. zm.), *zwanej dalej ustawą ooś*, wystąpił „o wyrażenie zgody na odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu »Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Borek Wlkp. na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028«”.

Zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy ooś organ opracowujący projekt dokumentu, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1 i 2, oraz projekt zmiany takiego dokumentu, może, po uzgodnieniu z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i art. 58, odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli stwierdzi, że realizacja postanowień takiego dokumentu albo jego zmiany nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, w tym na obszary Natura 2000. Zgodnie z art. 48 ust. 3 ustawy ooś odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w przypadku projektu dokumentu, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1 i 2, może dotyczyć wyłącznie projektu dokumentu dotyczącego obszaru w granicach jednej gminy. Zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 2 ustawy ooś, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga projekt polityki, strategii, planu i programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, tj. przedsięwzięć wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839).

W piśmie z 07.08.2020 r. napisano: „Projekt Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Borek Wlkp. na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 wynika z faktu, że projektowany dokument dotyczy szeroko pojętej ochrony środowiska, natomiast zakres merytoryczny dokumentu został określony wytycznymi Ministerstwa Środowiska. (...) Obszar oddziaływania i zasięg będzie niewielki, na poziomie lokalnym, w granicach jednej gminy - Gminy Borek Wlkp.” Ponadto z informacji zawartych w piśmie z 07.08.2020 r. wynika, że w projekcie Programu wskazano inwestycje, dla których „organ prowadzący postępowanie będzie indywidualnie oceniał konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania, ale już na poziomie

karty informacyjnej lub raportu oddziaływania, gdzie zostaną szczegółowo i w odniesieniu do ram realizacji (technicznych, lokalizacyjnych) w zakresie skali, rodzaju i usytuowania ocenione oddziaływania”. Do inwestycji tych mogą należeć przedsięwzięcia realizowane w ramach m.in. zadań takich jak: „Poprawa stanu dróg, w tym: Rozbudowa drogi krajowej nr 12 na odcinku Gostyń (obwodnica) – obwodnica Borku Wlkp. w km 200+871-213+479 o dł. 12,608 km, Przebudowa drogi Powstańców Wlkp.-Głosiny w Borku Wlkp.- Usprawnienie warunków komunikacji i poprawa bezpieczeństwa ruchu, Przebudowa drogi powiatowej nr 4087P Borek Wlkp.-Siedmiorogów Pierwszy (gm. Borek Wlkp.), Przebudowa drogi powiatowej nr 4929P Dąbrówka-Zalesie (gm. Borek Wlkp.), Przebudowa drogi powiatowej nr 4945P Jawory-Koszkowo (gm. Borek Wlkp.), Przebudowa drogi powiatowej nr 4945P m. Jawory II etap (gm. Borek Wlkp.)”, „Rozbudowa infrastruktury związanej z gospodarką wodno-ściekową na terenie aglomeracji”, „Budowa/ rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków, dalsza rozbudowa kanalizacji deszczowej i kanalizacji sanitarnej poza aglomeracją”. Z powyższego wynika, że zadania wskazane w projekcie dokumentu stanowią lub mogą stanowić przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, wymienione w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019, poz. 1839). Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, iż projekt dokumentu kwalifikuje się do projektów dokumentów wymienionych w art. 46 ust. 1 pkt 2 ustawy ooś. Istnieje jednakże możliwość odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W przypadku przedmiotowego projektu dokumentu spełniony jest również warunek, o którym mowa w art. 48 ust. 3 ustawy ooś, gdyż odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowiskowo w przypadku projektu dokumentu, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1 i 2, może dotyczyć wyłącznie projektu dokumentu dotyczącego obszaru w granicach jednej gminy.

W piśmie z 07.08.2020 r. napisano, że „»Program ochrony środowiska dla Gminy Borek Wlkp. na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028« jest spójny z zapisami »Programu ochrony środowiska dla Powiatu Gostyńskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028«, który opracowany został równoległe z dokumentem gminnym i poddany został procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Dla Programu powiatowego opracowano Prognozę oddziaływania na środowisko, w której w szczególowy sposób poddano analizie i ocenie działania, które realizowane będą również na terenie gminy Borek Wlkp.” Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem z 06.08.2020 r., znak: WOO-III.410.348.2020.PW.2 pozytywnie zaopiniował projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gostyńskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Z przedstawionej dokumentacji wynika, że zadania inwestycyjne wskazane w projekcie Programu, w szczególności:

- „Modernizacja i wymiana przestarzałych źródeł ciepła”,
- „Rozwój sieci gazowej”,
- „Termomodernizacja budynków”,
- „Modernizacja i rozbudowa ścieżek rowerowych na terenie gminy, w tym: Budowa ścieżki pieszo-rowerowej Borek Wlkp.-Jeżewo przy drodze powiatowej nr 4087P etap II (gm. Borek Wlkp.)”,
- „Wymiana oświetlenia na mniej energochłonne i budowa nowego energooszczędnego oświetlenia”,
- „Czyszczenie dróg w celu usunięcia nagromadzonych pyłów i zanieczyszczeń komunikacyjnych na asfalcie”,
- „Poprawa stanu dróg, w tym: Rozbudowa drogi krajowej nr 12 na odcinku Gostyń (obwodnica) – obwodnica Borku Wlkp. w km 200+871-213+479 o dł. 12,608 km, Przebudowa drogi Powstańców Wlkp.-Głosiny w Borku Wlkp.- Usprawnienie warunków komunikacji i poprawa bezpieczeństwa ruchu, Przebudowa drogi powiatowej nr 4087P Borek Wlkp.-Siedmiorogów Pierwszy (gm. Borek Wlkp.), Przebudowa drogi powiatowej nr 4929P Dąbrówka-Zalesie (gm. Borek Wlkp.), Przebudowa drogi powiatowej nr 4945P Jawory-Koszkowo (gm. Borek Wlkp.), Przebudowa drogi powiatowej nr 4945P m. Jawory II etap (gm. Borek Wlkp.)”,

- „Modernizacja ujęć wody i stacji uzdatniania wody”,
- „Utrzymanie, okresowa konserwacja i modernizacja cieków i urządzeń wodnych, odmulenie rowów i naprawa sieci drenarskich”,
- „Rozbudowa infrastruktury związanej z gospodarką wodno-ściekową na terenie aglomeracji”,
- „Bieżąca modernizacja infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej”,
- „Budowa/rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków, dalsza rozbudowa kanalizacji deszczowej i kanalizacji sanitarnej poza aglomeracją”,
- „Wprowadzanie zabezpieczeń akustycznych oraz stosowanie rozwiązań technicznych ograniczających hałas”,
- „Zwiększenie powierzchni zadrzewień na terenach rolniczych oraz rozszerzenie zakresu leśnej rekultywacji terenów zdegradowanych, w tym odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzenie instrumentów zapobiegawczych – budowa, przebudowa i modernizacja dróg leśnych wyznaczonych w planach urządzania lasu jako drogi pożarowe”,
- „Montaż małych instalacji OZE na budynkach należących do Gminy”

zostały uwzględnione w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gostyńskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028”, dla którego przeprowadzono już strategiczną ocenę oddziaływania na środowiska.

W piśmie z 07.08.2020 r. napisano: „Jednym z celów projektowanego dokumentu jest kontynuacja prowadzonych już działań na terenie gminy, co może przełożyć się na poprawę stanu środowiska przyrodniczego i stać się istotnym czynnikiem wsparcia zrównoważonego rozwoju oraz wdrażania prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska. Projekt dokumentu został opracowany w ścisłej korelacji z unijnymi i krajowymi aktami legislacyjnymi i realizacyjnymi oraz programami strategicznymi, wyznaczającymi już ramy dla strategicznych celów rozwoju gminy. Dokumenty na szczeblu lokalnym, wojewódzkim, czy krajowym przeszły już strategiczne oceny oddziaływania”. Z informacji zawartych w piśmie z 07.08.2020 r. wynika, że realizacja zadań wskazanych w projekcie Programu przyczyni się do rozwiązywania problemów dotyczących ochrony środowiska w gminie. Stwierdzono, że „zagadnienia podjęte w Programie odwołują się przede wszystkim do: problemu jakości powietrza, zagrożenia hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym, zanieczyszczeniem wód, problemem występowania suszy, problemy z powstawaniem i gospodarowaniem odpadów, zmian klimatycznych. Celem realizacji zadań ujętych w Programie jest osiągnięcie trwałego i zrównoważonego rozwoju Gminy Borek Wlkp. oraz poprawa jej atrakcyjności poprzez działania społeczne i inwestycyjne w zakresie ochrony środowiska. Realizacja działań wskazanych w dokumencie wpłynie na poprawę stanu poszczególnych elementów środowiska oraz przyczyni się do utrwalenia pozytywnych postaw ekologicznych i poczucia odpowiedzialności za środowisko wśród mieszkańców gminy”.

Określając rodzaj i skalę oddziaływania stwierdzono, że „spośród zadań zaplanowanych do realizacji w ramach »Programu ochrony środowiska dla Gminy Borek Wlkp. na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028«, mogących mieć negatywny wpływ na środowisko wymienić należy przedsięwzięcia inwestycyjne: Modernizacja i wymiana przestarzałych źródeł ciepła, Rozwój sieci gazowej, termomodernizacja budynków, Budowa ścieżki pieszo-rowerowej Borek Wlkp.-Jeżewo przy drodze powiatowej nr 4087P etap II, Poprawa stanu dróg: Rozbudowa drogi krajowej nr 12 na odcinku Gostyń (obwodnica) – obwodnica Borku Wlkp. w km 200+871-213+479 o dł. 12,608 km, przebudowa dróg powiatowych i gminnych, inwestycje wodno-kanalizacyjne, usuwanie wyrobów azbestowych, Utrzymanie, okresowa konserwacja i modernizacja cieków i urządzeń wodnych, odmulenie rowów i naprawa sieci drenarskich”. Przy czym wskazano, że „realizacja tychże projektów inwestycyjnych będzie powodowała oddziaływanie na środowisko, klimat akustyczny, jakość powietrza, wody oraz gleby jedynie o charakterze przejściowym (tj. chwilowym), odwracalnym i lokalnym, które będą występowały jedynie w czasie prowadzenia robót i ustąpią z chwilą ich zakończenia”. W piśmie z 07.08.2020 r. odnosząc się do poszczególnych inwestycji podkreślono, że skutkiem ich

realizacji będzie: ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza (w przypadku modernizacji i wymiany przestarzałych instalacji grzewczych), zmniejszenie ilości zanieczyszczeń pochodzących z emisji niskiej i poprawa stanu powietrza na terenie gminy (w przypadku dalszego rozwoju sieci gazowniczej), zmniejszenie efektu cieplarnianego oraz ograniczenie zużycia paliw kopalnych („wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii”), poprawa jakości powietrza, ograniczenie emisji hałasu do środowiska, „wzbogacenie estetyki krajobrazu oraz (...) poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców gminy” (w przypadku zadania związanego z rozbudową ścieżek rowerowych), zmniejszenie emisji spalin i oszczędność w zużyciu paliw, poprawa komfortu życia mieszkańców (w przypadku zadań związanych z „poprawą infrastruktury transportowej”), ograniczenie ruchu tranzytowego przebiegającego przez gminę i ograniczenie zanieczyszczeń pochodzenia komunikacyjnego (w przypadku rozbudowy drogi krajowej nr 12 na odcinku Gostyń (obwodnica) – obwodnica Borku Wlkp.), podniesienie standardu życia mieszkańców m.in. przez poprawę jakości wody pitnej i zmniejszenie ilości odprowadzanych do środowiska ścieków nieoczyszczonych ze źródeł komunalnych i przemysłowych oraz ograniczenie spływu zanieczyszczeń obszarowych (w odniesieniu do inwestycji w zakresie wodociągów i kanalizacji). Ponadto w piśmie z 07.08.2020 r. stwierdzono, że „ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko na etapie realizacji poszczególnych zadań leży w gestii wykonawcy i dotyczy używanego sprzętu (hałas, emisja spalin i wycieki), organizacji prac (np. koordynacja prac, unikanie prac będących źródłem znacznego hałasu w porze wieczornej). Minimalizowaniu znaczących oddziaływań na środowisko będzie służyło przestrzeganie obowiązujących przepisów w zakresie ochrony środowiska. Zadania przewidziane do realizacji nie wiążą się ze znacznym zasięgiem ponadlokalnym, długotrwałym i nieodwracalnym oddziaływaniem związanym z emisją, wykorzystaniem zasobów naturalnych czy wystąpieniem awarii przemysłowej”. Ponadto napisano, że „realizacja działań wskazanych w projekcie Programu ochrony środowiska dla Gminy Borek Wlkp. nie spowoduje długotrwałych i nieodwracalnych negatywnych oddziaływań na środowisko, które mogłyby być uznane jako oddziaływanie znaczące, a tym samym jako pogarszające stan środowiska. Wdrażanie dokumentu umożliwi natomiast ochronę środowiska oraz poprawę jego stanu oraz likwidację zmian w środowisku wywołanych antropopresją”.

Z przedstawionej dokumentacji wynika, że „nie przewiduje się prawdopodobieństwa wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych ze względu na wielkość oddziaływania na środowisko, jak i odległość od granic Państwa”.

W piśmie z 07.08.2020 r. napisano, że „realizacja poszczególnych zadań realizowanych na terenie gminy Borek Wlkp. nie spowoduje wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi i zagrożenia dla środowiska. Zgodnie z założonymi celami zakłada się, że realizacja działań spowoduje korzyści dla środowiska oraz poprawi komfort życia mieszkańców”. Wskazano na „przewagę oddziaływań korzystnie wpływających na funkcjonowanie środowiska” oraz stwierdzono, że „pogorszenie istniejącego stanu środowiska w tym wystąpienie ryzyka dla zdrowia ludzi może nastąpić w wyniku braku realizacji Programu”.

Na terenie gminy Borek Wlkp. znajduje się obszar chronionego krajobrazu „Krzywińsko-Osiecki wraz z zadrzewieniami generała Dezyderego Chłapowskiego i kompleksem leśnym Osieczna – Góra”. Na terenie gminy występują także pomniki przyrody.

W piśmie z 07.08.2020 r. napisano: „Zadania przewidziane do realizacji w Programie nie spowodują utraty cennych obszarów przyrodniczych. Prace związane z realizacją zadań ustalonych w Programie nie spowodują zjawisk w środowisku przyrodniczym, które mogłyby wyrzeć znaczące oddziaływanie na OChK »Krzywińsko-Osiecki wraz z zadrzewieniami generała Dezyderego Chłapowskiego i kompleksem leśnym Osieczna-Góra«”. Przy czym informuję, że w przypadku planowanych prac związanych z termomodernizacją, montażem instalacji OZE na budynkach, demontażem wyrobów zawierających azbest z budynków należy uwzględnić ich potencjalny wpływ na siedliska chronionych gatunków ptaków, w tym m. in. jerzyka (*Apus apus*) i wróbla (*Passer domesticus*) oraz nietoperzy. Należy także

zapropnować działania minimalizujące i kompensujące negatywny wpływ na zwierzęta. Zaleca się przed podjęciem prac remontowych/budowlanych przeprowadzenie inwentaryzacji budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. W razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy, termin i sposób wykonania prac należy dostosować do ich okresów lęgowych, rozrodczych i hibernacji. Natomiast w przypadku inwestycji związanych z lokalizacją liniowych elementów infrastruktury technicznej należy uwzględnić wpływ realizacji tego typu inwestycji na środowisko, ze szczególnym uwzględnieniem oddziaływania na chronione gatunki roślin, grzybów i zwierząt i ich siedliska, tereny zieleni, zadrzewienia przydrożne itp., a także zaproponować działania minimalizujące ewentualne negatywne oddziaływania.

W projekcie Programu wskazano zadanie pn. „Inwentaryzacja i bieżąca ochrona istniejących pomników przyrody i użytków ekologicznych oraz aktualizacja ustanawiających aktów prawnych”. Mając powyższe na uwadze proszę zweryfikować informacje zawarte w projekcie dokumentu w zakresie występowania w granicach gminy „istniejących” użytków ekologicznych.

Biorąc pod uwagę informacje zawarte w przedłożonej dokumentacji, uwarunkowania określone w art. 49 ustawy ooś oraz fakt, iż zadania inwestycyjne były już ujęte w innym dokumencie, dla którego przeprowadzono strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko, informuję, że dla projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Borek Wlkp. na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028” możliwe jest odstępianie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.